

ULF SINDT

SIDAN 1

Fakta om cyklar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I boken får vi lära oss om cykelns historia och hur cykeln har utvecklats genom tiderna. Idag finns det en mängd olika cyklar som kan användas till olika saker. På en downhill-cykel, till exempel, kan man köra nerför berg och på en tandemcykel är man två personer på cykeln.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 4–6)
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer. Hur man genomför presentationer inför grupp. Bilder, digitala medier och verktyg samt annat som kan stödja presentationer. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande bilder, till exempel seriebilder. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

avgaser

anställda

fjädring

deltagare

ekrar

flak

konster

smörj

bekvämare

tålig

motionslopp

fordon

REFLEKTIONER

Låt eleverna reflektera över boken när ni har läst den. Reflektionen kan göras muntligt eller skriftligt, enskilt eller i grupp. Eleverna ska fundera över dessa punkter.

- Något jag redan kunde.
- Något nytt som jag lärde mig.
- Detta undrar jag över.
- Detta tyckte jag var svårt att förstå.
- Detta tyckte jag var intressant.
- Detta skulle jag vilja lära mig mer om.
- Detta saknade jag i boken.

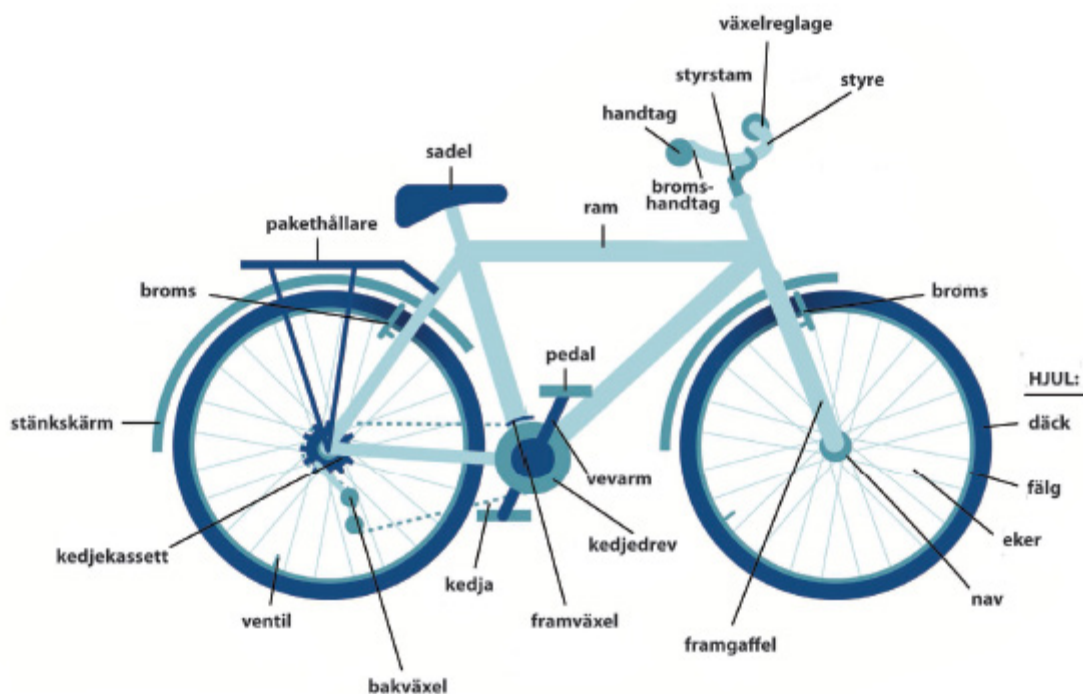
ÖVNINGAR MED ORD OCH BILD

Kopiera orden och bilderna på nästa sida och klipp isär ord och bild. Här är några förslag på hur man kan arbeta med ord i par:

- Para ihop bild och ord.
- Memory.
- Säg en mening till varje bild.
- Skriv en mening till varje bild.
- Med andra ord. Lägg bilderna upp och ner. En elev tar upp en bild utan att titta på den och håller upp den i pannan. Den andra eleven ska sedan ge ledtrådar till bilden utan att säga namnet på cykeln.

trehjuling	enhjuling	höghjuling
mountainbike	downhill	fatbike
sparkcykel	elcykel	liggcykel
BMX	tandemcykel	racercykel
		
		
		
		

MEMORERA

Hur många cykeldelar kan eleverna memorera?

Låt eleverna titta på bilden i ett par minuter. Ta bort bilden. Be sedan eleverna att skriva så många ord som de kan komma ihåg.

MIN DRÖMCYKEL

I den här övningen ska eleverna göra en presentation av sin drömcykel samt redovisa resultatet. Redovisningen kan ske i form av en Powerpoint, en film eller en skriftlig presentation med stöttande bilder.

Nedan finns en rad frågor som kan hjälpa eleverna i deras arbete:

- Vilken slags cykel är det?
- Hur ser den ut? Färg osv.
- Vad är den här cykeln bra för?
- Vad vill du hitta på med din nya cykel?
- Varför är just denna cykel din drömcykel?

"STÅLFARFAR" – EN BERÄTTANDE TEXT

Eleverna får i uppgift att skriva en berättelse med Stålfarfar som huvudperson och följa honom på cykeltävlingen genom Sverige.

Prata med eleverna om strukturen i en berättande text. De kan använda en sexfältare som utgångspunkt. Eleverna ska även rita bilder som stöder texten.

Titel	Orientering	Komplikation
Händelser	Lösning	Avslutning

Titel – Vad heter din berättelse? (Bra att spara till sist)

Orientering – Presentera huvudpersonen. Utgå från frågorna *vem? var? när?*

Komplikation – Presentera ett problem. Vad hände? Varför?

Händelser – Vad hände sedan?

Lösning – Hur blir problemet löst?

Avslutning – Hur slutar berättelsen?

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. När kom de första cyklarna?
De första cyklarna kom för över 200 år sedan.
2. Vad kallades cykeln som hade pedaler på framhjulet?
Den kallades höghjuling.
3. Vad är en MTB?
En MTB är en mountainbike.
4. Var kör man downhill?
Man kör downhill på en bana nerför ett berg.
5. Vilken cykel är gjord för två personer?
Tandemcykeln är gjord för två personer.
6. Vad heter cykeln som har en motor?
Den heter elcykel.
7. Hur lång är Vätternrundan?
Vätternrundan är 300 km lång.
8. Vad hette Stålfarfar egentligen?
Han hette Gustaf Håkansson.
9. Vad säger lagen i Sverige om hjälm?
Den säger att alla under 15 år ska ha hjälm när de cyklar.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. Beskriv säkerhetscykeln.
Säkerhetscykeln hade två lika stora hjul, kedja och pedaler.
11. Vad kom man på som gjorde att det blev bekvämare att cykla på dåliga vägar?
En man på Irland uppfann ett däck med luft i.
12. På vilket sätt gav cykeln människor mer frihet?
Människor kunde till exempel cykla till andra byar och städer och arbeta längre hemifrån.
13. Varför använder man sparkcykel på sjukhus och fabriker?
Det är ofta långa avstånd där och då är sparkcykeln ett bra hjälpmedel.
14. Varför väger en racercykel lite?
En racercykel är gjord för att gå så fort som möjligt.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

15. Vilken sorts cykel skulle du helst vilja prova? Varför?
Eget svar.
16. Varför tror du att man hade åldersgräns på Sverigeloppet?
Eget svar.